

Eindrapportage praktijknetwerk

Samen leren anders te snoeien

Algemeen

Naam aanvrager : Combinatie Mauritz B.V.
Relatienummer : 200027099
Mede aanvrager : Huverba BV
Gemachtigde : Baltissen
Aanvraagnummer : 4090005694924
Periode rapportage : Eindrapportage augustus 2013
: Periode 31 maart 2012 – mei 2013

Inleiding

De inhoudelijke activiteiten en resultaten worden beschreven in het rapport Samen leren anders te snoeien. Deze rapportage geeft de aanvullende inzichten en resultaten (inclusief de financiële) die gewenst zijn vanuit de subsidieverlener.

Netwerkbijeenkomsten

De volgende netwerkbijeenkomsten hebben plaatsgevonden in de periode maart 2012 – mei 2013:

- Aanvragers onderling: 4 keer, organisatorische en administratieve aspecten
- Aanvragers en netwerkpartner PPO: 3 keer, voortgang, monitoring en afronding
- Aanvragers, netwerkpartners PPO en Damcon: 2 keer, uitvoering, bespreking resultaten
- Aanvragers, deskundigen (snoeideskundigen) en PPO: 4 x; inhoudelijke activiteiten en monitoring
- Open dag bij Combinatie Mauritz BV, gepland 5 september 2013.

Uitgevoerde activiteiten

Voor activiteiten in de periode voor maart 2012 wordt verwezen naar de tussenrapportage. In de tabel hieronder staan de activiteiten beschreven in de periode maart 2012 – mei 2013.

Activiteit	Uitvoering periode maart 2012 – mei 2013	Opmerking
1. Inventarisatie huidige wijze van snoeien	In eerste voortgangsrapportage besproken	Zie rapport
2. Opstellen wensen en eisen programma gemechaniseerd snoeien	Voortgezet. Programma van wensen en eisen is verder in beeld gebracht. Technische knelpunten besproken en oplossingen gezocht.	Vastgelegd in documenten en tekeningen. Zie verder rapport.
	Op basis daarvan ook verder aanzet voor	Dit traject loopt door na

	machine gemaakt en investeringsruimte/kosten berekend.	het afsluiten van project praktijknetwerk.
3. Aanleg snoeiperceel	Zie eerste voortgangsrapportage	Zie rapport
4. Inventariseren, vergelijken, ontwikkelen en uitvoeren van andere wijze van gemechaniseerd snoeien	Dit was de belangrijkste activiteit in deze periode. De resultaten van de waarnemingen zijn verzameld en verwerkt.	Zie rapport voor de resultaten
5. Bespreken en beoordelen anders gesnoeide laanbomen	Uitgevoerd door kwekers en PPO. Resultaten vastgelegd en besproken. Zie rapport	
6. Communicatie: alle activiteiten die vallen onder kennisverspreiding	Uitgevoerd. Op de open dag bij aanvrager in september 2013 worden de resultaten gepresenteerd	Zie rapport. Wordt nog verder vorm gegeven in 2013
7. Monitoren van deze anders gesnoeide bomen in openbaar groen	Nog niet gestart. Bomen staan nog bij kweker	

Mate waarin genoemde activiteiten hebben bijgedragen aan de doelstellingen zoals omschreven in projectplan

Het doel van het project is het ontwikkelen en uitvoeren van een rendabele wijze van gemechaniseerd snoeien, waardoor een kwalitatieve goede laanboom ontstaat, die door de markt geaccepteerd wordt en op de eindstandplaats bij de klant voldoet aan de duurzaamheidseisen van de klant.

In het eerste jaar was de nadruk vooral gericht op de aanleg van het snoeiperceel. Dat is van groot belang omdat dan bomen gekweekt worden die anders gesnoeid zijn. De effecten van mechanisch snoeien op de groei van de boom en de vorm en kwaliteit van de kroon zijn zo in beeld gebracht. Opgemerkt moet worden dat het groeiproces van een laanboom de projectduur overstijgt.

Activiteit	Gericht op doelstelling	Realisatie doelstelling
1. Inventarisatie huidige wijze van snoeien	Inzicht in huidige snoeimethoden, technieken.	Gerealiseerd. Wel is duidelijk geworden dat snoeien veel praktijkervaring is en "fingerspitzengefühl". Niet alles is goed vast te leggen en te beredeneren
2. Opstellen wensen en eisen programma gemechaniseerd snoeien	Programma van wensen en eisen	Gerealiseerd. Vastgelegd in documenten en tekeningen. Zie verder rapport. Kwekers en netwerkpartner hebben vervolgstappen gezet tot verder fysieke realisatie.
3. Aanleg snoeiperceel	Perceel met mechanisch gesnoeide bomen. Gevolgen in beeld brengen van andere wijze van snoeien.	Gerealiseerd. Gesnoeide bomen worden in containers gezet zodat ze ook gedemonstreerd kunnen worden op open dag en beurs.
4. Inventariseren, vergelijken, ontwikkelen en uitvoeren van andere wijze van	Nieuwe kennis. Verzamelen harde gegevens voor besluitvorming, afval, economie, groei van bomen.	Gerealiseerd

gemechaniseerd snoeien		
5. Bespreken en beoordelen anders gesnoeide laanbomen	Nieuwe kennis opdoen	Gerealiseerd
6. Communicatie: alle activiteiten die vallen onder kennisverspreiding	Kennisverspreiding	Gerealiseerd. Wordt nog verder vorm gegeven in 2013 middels verspreiding rapport en open dag in september 2013
7. Monitoren van deze anders gesnoeide bomen in openbaar groen	Kennisverspreiding	Nog niet gestart. Bomen staan nog bij kweker

Producten	Gerealiseerd	Opmerking
1. Brochure anders gesnoeide bomen	Kennis wel verzameld, geen aparte brochure. Communicatie op andere wijze.	In rapport is de kennis opgenomen. Deze wordt verspreid.
Beschrijving gemechaniseerd snoeiapparaat	Ja	In tekeningen uitgewerkt en programma van wensen en eisen. Traject wordt vervolgd tot prototype.

De kwekers zetten de ontwikkeling door en investeren opnieuw in vervolgtraject om daadwerkelijk tot een prototype te komen. Dit prototype zal natuurlijk t.z.t. aan de sector en branche worden getoond.

De kennis en informatie die u heeft opgedaan door dit project

De belangrijkste conclusie en dus nieuwe kennis is dat mechanisch snoeien mogelijk is (voor een groot aantal boomsoorten). Dat is de belangrijkste conclusie die getrokken wordt uit de kennis die in dit praktijknetwerk is opgedaan. Daarnaast is er kennis verkregen over de relatie tussen de verschillende tijdstippen van snoei, de diverse boomsoorten, de groei van de bomen en de kwaliteit in het algemeen. Voor meer informatie wordt verwezen naar het rapport. Daar is deze kennis in vastgelegd.

De manier waarop u deze kennis en informatie openbaar heeft gemaakt of gaat maken

Kennis is vastgelegd in rapport welke beschikbaar wordt gesteld. De kennis wordt daarmee voor iedereen toegankelijk. De machine die op basis van deze kennis ontwikkeld gaat worden, kan door iedereen gekocht worden.

Gedurende het project is op beurzen en open dagen de voortgang van het project onder de aandacht gebracht inclusief de tussenresultaten.

Financiële afhandeling van het project

Het project heeft op hoofdlijn het ingediende plan en begroting gevolgd. De teelt van laanbomen duurt langer dan de projectduur, ondanks de verlenging. Het is daardoor toch niet mogelijk gebleken alle activiteiten uit te voeren gedurende de projectduur. De totale begroting is daardoor niet gehaald en daardoor zal ook de toegekende subsidie niet volledig benut worden.

WUR-PPO heeft de procesbegeleiding uitgevoerd, was ook de projectuitvoerder en is ook betrokken geweest met deskundigen inbreng op gebied snoeien. Andere organisaties en bedrijven zijn ingeschakeld voor snoeien en mechanisatie.

Vanuit de ingediende begroting zijn de kleine verschuivingen opgetreden. De reden van deze verschuivingen zijn dat via PPO de afhandeling makkelijker geregeld is en dat vanuit de procesuitvoering ook vaak de afspraken gemaakt worden

- De kosten van zaalhuur en bureaunkosten zijn in de factuur van PPO opgenomen en omgezet in inzet van medewerkers. Op PPO locatie werd vaak vergaderd en de voorzieningen geregeld.
- Verspreiding van kennis zal fysiek plaatsvinden door de bomen in containers te plaatsen en ze zo te laten zien. De kosten zijn personele uren en opgenomen in factuur van PPO. Dat geldt ook voor schrijven van vakbladartikel en de lezingen die gegeven zijn.

De uitgevoerde activiteiten en de kosten daarvoor zijn niet precies te herleiden tot de ingediende begroting. De oorzaak is de verwevenheid van de activiteiten en de wijze waarop de activiteiten en de daarbij horende kosten zijn ingevuld.

Begroting en realisatie via ingediende betalingsoverzichten:

Begroting		Realisatie	
Kosten	€ 42.560	Uitgaven	€ 38.984
Subsidie	€ 34.048	Subsidie	€ 31.187 (gevraagd)
Eigen bijdrage € 8.512			

De eigen bijdrage is opgebracht door de 2 deelnemers aan het praktijknetwerk.

Communicatie

Zie rapport

Nieuws

Het laatste nieuws en achtergronden op het gebied van de laanboomteelt in de Betuwe en het laanboomcompact. Wilt u dit regelmatig ontvangen, meldt u dan aan voor Groeinieuws, de e-nieuwsbrief van het Laanboomcompact.

09-07-2013 | Samen ontwikkeld: mechanisch snoeien werkt prima

Gerrit Massink (52) is directeur van mechanisatiebedrijf Damcon in Opheusden. “In mei zijn vier partijen in de laanboomteelt na een praktijkproef tot de conclusie gekomen dat mechanisch snoeien een goed product oplevert. De volgende stap is financiering zoeken voor een productierijp tekeningenpakket. Ook weer in samenwerking.”

“Het idee komt voort uit de innovatiecommissie van het Laanboomcompact. Vier jaar geleden zijn wij benaderd door de Combinatie Mauritz om te bezien of automatisch snoeien mogelijk is en besparing oplevert. We hebben geantwoord dat het kan, maar dat dat duur zou worden. Daarom is door de innovatiecommissie gezocht naar meer partijen, en zijn er zes kwekers geïnteresseerd die vervolgens hebben meegedaan aan een vijftal sessies. Daarin hebben we onderzocht wat snoeien eigenlijk inhoudt, wat voor handelingen het zijn en wat er valt te winnen. De conclusie: het is mogelijk het bulkwerk mechanisch te verrichten, maar helemaal

mechanisch snoeien is niet echt een optie. Binnen het praktijknetwerk van de laanboomkwekers is vervolgens enkele jaren onderzocht met welke bomen je deze methode kunt gebruiken, waarna er zo'n tien soorten bleken te zijn die echt prima op deze manier kunnen worden bewerkt. Je kunt bomen tot zo'n zes meter hoog mechanisch snoeien. Bij Huverba en Combinatie Mauritz was er een proefperceel voor beschikbaar. Het levert goed te verkopen producten op, zodat we een vervolgvorstel hebben gemaakt. Er is ook een eerste schets, en we zijn nu op zoek naar financiering voor productierijpe tekeningen. We zijn ervan overtuigd dat het lukt, want de sector zelf neemt een deel van de verantwoordelijkheid en het gaat om een echte innovatie. Daarom ook is RCT Rivierenland erbij betrokken. En voor ons als bouwer, als kleine partij eigenlijk, levert het een mooie stap voorwaarts